

Nr 171.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående gemensamt lönesystem samt löneroglering för postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk jämte i ämnet väckta motioner.

(4:de avd.)

Uti en till riksdagen den 25 april 1919 avlåten proposition (nr 391) har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att

dels — under förutsättning att nu utgående särskilda ersättningar till viss postkontorspersonal för förrättande av postsparbanks-, försäkrings-, folkpensions- med flera dylika göromål, till vissa tjänstemän hos generalpoststyrelsen för handläggning av ärenden tillhörande stämpelväsendet, till viss personal vid telegrafverket för räkningshållning av telegram och för meddelande av avskrift av telegram samt till viss personal vid statens järnvägar för handläggning av post-, postsparbanks-, försäkrings-, folkpensions- med flera dylika göromål och för försäljning av vissa fraktsedlar och varudeklarationer varda upphävida från och med den 1 juli 1920 — för tillämpning från och med sistnämnda dag godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, dock att de i 22 § 1 mom. i berörda reglemente givna föreskrifter angående semester skola träda i kraft den 1 januari 1920 samt under erforderlig övergångstid tillämpas i enlighet med därutinnan i statsrådsprotokollet lämnade anvisningar;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må, i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder, utfärda nödiga bestäm-

melser i fråga om övergång på ny stat för personal vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

dels besluta, att där tjänsteman vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av juli månad 1920 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1920 innehade, i förskott uppburit för juli månad 1920, om de hittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, därvid beträffande tjänsteman, som åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall så anses, som om han i stället uppbure kontant ersättning för bostad och bränsle respektive hyresbidrag;

dels medgiva, att Kungl. Maj:t må för tiden från och med år 1920 äga bestämma antalet ordinarie befattningar vid postverket av högst kontrollörs och postmästares av klass 3 grad samt vid telegrafverket av högst ingenjörssassistents, kontrollörs av 2:a lönegraden och kommissaries av 3:e lönegraden tjänsteställning, ävensom besluta, att antalet högre befattningar vid nämnda verk skall för första halvåret 1920 upptagas lika med vad för år 1919 bestämts;

dels medgiva, att, därest Kungl. Maj:t så finner erforderligt, de i ovanberörda förslag till avlöningsreglemente omförmälda bostads- och lönenämnder må träda i verksamhet redan före den 1 juli 1920;

dels ock medgiva, att avlöningen till den å postverkets övergångsstat för Ernst Vilhelm Nyberg uppförda personliga verkmästarbefattning må från och med den 1 juli 1920 utgöra 6,420 kronor för år, dock med skyldighet för Nyberg att ej mindre underkasta sig de i ovanberörda förslag till avlöningsreglemente angivna föreskrifter och villkor ävensom att vid uppnådda sextiofem levnads- och trettiofem tjänstår mot åtnjutande av pension, beräknad efter de i lagen angående civila tjänstinhavares rätt till pension den 11 oktober 1907 stadgade grunder, avgå från befattningen, än även att låta postverket, utan hinder av patent, tillgodogöra sig alla av honom gjorda uppfinningar inom postväsendet

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I förevarande ämne hava inom riksdagens båda kamrar väckts ett flertal motioner, vilka för förberedande behandling hänvisats till utskottet.

I en inom *första kammaren* väckt motion, nr 228, har herr *J. Pålsson* beträffande statens järnvägar hemställt, att övermaskinist av klass I sättes i 13:e lönegraden; att övermaskinist av klass II sättes i 12:e lönegraden; att en första maskinistbefattning inrättas å varje ångfärja, vilkas innehavare även tjänstgöra som reservövermaskinist och placeras i 11:e lönegraden; att andra maskinistbefattningen sättes i 10:e lönegraden; samt att tredje maskinistbefattningen sättes i 8:e lönegraden.

Herrar *A. Hedenlund* och *S. E. J. Lübeck* hava i tvenne likalydande motioner, väckta av den förre inom *första kammaren*, nr 229, och av den senare inom *andra kammaren*, nr 441, hemställt, att riksdagen ville, vid bifall i övrigt till Kungl. Maj:ts proposition nr 391, vidtaga vissa i motionerna närmare angivna ändringar rörande dels lönerna till befattningshavare inom 16—21 lönegraderna, dels arvodena till verkens chefer och andra befattningshavare, som tillsätts på förordnande, samt till vattenfallsstyrelsens ledamöter.

Herr *O. M. Strömberg* hemställer i motion I: 231, att överinspektörer vid statens järnvägar måtte flyttas från 17:e till 18:e lönegraden.

Herr *W. Gullberg* hemställer (I: 233), att riksdagen med anledning av ifrågavarande proposition måtte besluta, att vagn- och stallförmän vid statens järnvägar måtte uppföras i 5:e lönegraden och verkstadsförmän i 6:e lönegraden.

I en inom *andra kammaren* väckt motion, nr 438, hemställer herr *C. E. Anderson* i Knapasjö, att riksdagen måtte besluta avslå Kungl. Maj:ts i proposition nr 391 gjorda framställning om inrättande av stationsmästarebefattningar inom postverket. •

Herr *C. Lovén* har i en inom samma kammare väckt motion (II: 439) hemställt, att portvakterna å stationerna Stockholm, Göteborg och Malmö måtte benämnas förste stationsportvakt och placeras i 4:e lönegraden, samt att portvakterna å övriga 1:a klassens stationer måtte benämnas andre stationsportvakt och placeras i 3:e lönegraden.

Herr *A. Lindman* har hemställt (II: 443), att riksdagen måtte med ändring av vad Kungl. Maj:t föreslagit besluta, att maximibeloppet av den sportelinkomst för viss telegrafpersonal, som i sammanhang med sportelinkomstens indragning till telegrafverkets kassa må läggas till grund vid det personliga lönetilläggets beräkning, skall utgöra 7,200 kronor.

Herr *H. Bäcklund m. fl.* hemställer (II: 444), att riksdagen måtte i avlöningsreglementet för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk uppflytta bangårdsmästare och tågmästare i tjänsteförteckningen från 5:e till 6:e lönegraden.

Uti en av herr *E. Eriksson* i Stockholm väckt motion (II: 445) hemställes, att riksdagen, med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 391, måtte besluta sådan ändring i förslaget till avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, § 9 A, att 1—11 löneklasserna å alla ortsgrupperna måtte förhöjas, 1—6 löneklasserna med 120 kronor, 7 löneklassen med 90 kronor, 8—10 löneklasserna med 60 kronor och 11 löneklassen med 30 kronor.

Uti en inom samma kammare väckt motion (II: 446) hemställer herr *E. Andersson* i Stockholm *m. fl.*, att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition besluta, att § 22 i avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk måtte få sådan lydelse, att manlig tjänsteman, tillhörande 1—5 lönegraderna, måtte intill det år, varunder han fyller 40 år, åtnjuta semester av 25 dagar årligen.

Herr *E. Andersson* i Stockholm och *A. J. Bårg* hemställa (II: 447), att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition måtte besluta, att förrådsförmännen vid statens järnvägar må uppföras i 4:e lönegraden.

Vidare hemställer herr *E. Andersson* i Stockholm (II: 448), att vid vart och ett av statens järnvägars fem förrådsintendentkontor skall inrättas en underintendentbefattning, vars innehavare skall vara förrådsintendentens närmaste man och ställföreträdare samt åtnjuta löneförmåner i tjänsteställning närmast över byråassistent, nämligen stationsinspektors av II klass, eller, enligt kommunikationsverkens lönekommittés allmänna löneförslag, i 14:de lönegraden, samt att som följd därav de nuvarande fem förste bokhållarbefattningarna å förrådsintendentkontoren skola indragas.

Herr *H. Leo m. fl.* hemställa (II: 449), att riksdagen ville besluta, att lokomotiveldare skall placeras i 4:de lönegraden.

Herr *M. Holmström* och *O. Olsson* i Kullenbergstorp hemställa (II: 451), att stationsmästare å 7:e klass station flyttas från 4:e till 5:e lönegraden.

Herr *K. M. Andersson* i Milsmaden och *A. Wikström* hemställa (II: 452), att banförman uppföres i fjärde lönegraden, att banmästare uppföres i sjätte lönegraden samt att förste banmästare uppföres i åttonde lönegraden.

Herr *E. Hage* hemställer (II: 453), att riksdagen beträffande förevarande proposition måtte vidtaga vissa i motionen angivna ändringar, avseende dels rätten att för förhöjd avlönings åtnjutande tillgodoräkna

sig viss tjänstgöring, dels uppflyttning av lokomotiveldare och malmtågs-konduktörer samt brevbärförmän, förste expeditionsvakter och värdebrevbärare i högre lönegrad.

Vidare har herr *E. Hage* hemställt (II: 454), att riksdagen i Kungl. Maj:ts proposition nr 391 måtte vidtaga den ändringen i förslaget till avlöningsreglemente § 26, att rätten till läkarevård och läkemedel på statens bekostnad måtte medgivas även för tjänstemans hos honom boende hustru eller husföreståndarinna och oförsörjda barn.

Därjämte har herr *E. Hage* hemställt (II: 455), att riksdagen måtte göra den ändringen i Kungl. Maj:ts proposition nr 391, att verkstadsförmän vid statens järnvägar måtte uppflyttas från femte till sjätte lönegraden eller till lönegraden närmast under den, i vilken verkstadsmästare kommer att placeras.

Herrarna *K. A. Borg* och *E. Hage* hemställa (II: 456), att riksdagen måtte vidtaga den ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 391, att i förslaget till avlöningsreglementet maskinist vid statens vattenfallsverk uppflyttas från 4:e till 5:e lönegraden.

Herr *B. Nilsson* i Landeryd har hemställt (II: 457), att riksdagen måtte besluta, att 9 § i det förslag till avlöningsreglemente, som såsom bilaga fogats till Kungl. Maj:ts proposition nr 391, måtte erhålla den lydelse, som angåves i en motionen bifogad tabell, innefattande en allmän ned-sättning av de i propositionen föreslagna lönebeloppen för manliga tjänstemän i 1—20 löneklassen samt för kvinnliga befattningshavare i samtliga löneklasser.

Slutligen hemställer herr *C. A. Molin* i Aspa (II: 458), att, därest det framlagda förslaget till gemensamt lönesystem samt lönereglering för kommunikationsverken vinner riksdagens godkännande, riksdagen ville för sin del besluta, att samtliga befattningshavare utan hänsyn till kön skola upptagas i för dem alla gemensamma avlöningsgrader.

I fråga om de skäl motionärerna anfört till stöd för sina framställningar får utskottet hänvisa till motionerna.

Förevarande proposition, vilken föreligger såsom resultat av ett fler-årigt utredningsarbete, senast utfört genom den s. k. kommunikations-verkens lönekommitté, innebär vittgående förändringar i avlöningsför-hållandena vid statens under civildepartementet hörande affärsdrivande verk. Detta gäller såväl avlöningssystemet som avmätandet av avlöningarna och tjänsternas placering å löneskalan.

Vad angår själva grunderna för det nya lönesystemet innebär det-samma dels en förenkling av de nu förefintliga avlöningsformerna vid

de olika kommunikationsverken, dels ock åvägabringande av likhet verken emellan i avseende å lönesystemet. Härvid hava nu utgående olika slag av naturaförmåner så vitt möjligt borttagits liksom ersättningar vid sidan av den egentliga avlöningen. Utöver den fasta avlöningen föreslås emellertid under vissa förutsättningar kallortstillägg, kallortstraktamente, ersättning för tjänsteresa, tjänstgöringstraktamente, ersättning för flyttningskostnad, felräkningspenningar m. m. Dyrortstillägg inräknas däremot i lönen, som fördenskull utgår med olika belopp för olika dyrortsgrupper.

Med anledning därav att, såsom nämnts, åtskilliga förmåner och extra inkomster i tjänsten framdeles skulle indragas, föreslås — för att icke vissa befattningshavare skola lida inkomstminskning vid övergång på den nya lönestaten — personliga lönetillägg för nämnda tjänstemän. De personliga lönetillägg, vilka föreslagits skola utgå till den personal vid telegrafverket, som för närvarande uppbär ersättning för räkningshållning av telegram m. m., äro emellertid avsedda att avskrivas inom en tidrymd av nio år.

Beträffande detaljbestämmelserna i avlöningsreglementet är särskilt att märka följande.

Befattningshavare, som tillsättas på förordnande för viss tid, avlönas med arvode, vartill för vissa av dessa tjänstemän vid statens vattenfallsverk kommer tantiem. Arvode föreslås utgå till följande belopp:

för generaldirektör och chef för statens järnvägar	35,000 kronor
» generaldirektör och chef för telegrafverket	25,000 »
» generaldirektör och chef för statens vattenfallsverk ...	25,000 »
» generaldirektör och chef för postverket (förutom arvode såsom ordförande i styrelsen för postsparbanken)	18,000 »
» överdirektör och souschef vid statens järnvägar	18,000 »
» överdirektör vid statens järnvägar samt överingenjör vid statens järnvägar (3 st.)	17,000 »
» distriktschef vid statens järnvägar (5 st.)	16,000 »
» verkstadsdirektör vid telegrafverket	15,000 »
» överdirektör vid statens vattenfallsverk, förutom tantiem	10,500 »
» kraftdirektör vid statens vattenfallsverk (3 st.), förutom tantiem	10,000 »

För överdirektören vid statens vattenfallsverk skulle tantiem med 0,5 procent för år räknat å nettovinsten av rörelsen vid de statens kraft-

verk, som under året lämnat överskott. Kraftdirektörs tantiem å nettovinsten av rörelsen vid det kraftverk, han förestår, har föreslagits skola utgå efter en från 0,5 till 0,3 procent fallande skala, dock med minst 2,500 kronor för år.

För de ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom konstitutorial, utgår lön i enlighet med särskild löneplan, vilken enligt Kungl. Maj:ts förslag upptager 20 olika lönegrader för manliga tjänstemän samt 7 lönegrader för kvinnliga tjänstemän. Lönegraderna omfatta 4 eller 5 löneklasser, vilka sammanlagt uppgå till 28 för manliga och 18 för kvinnliga befattningshavare. Lönebeloppen uppdelas på 7 olika ortsgrupper. I en särskild s. k. tjänsteförteckning vid reglementet angives, till vilken lönegrad varje särskild befattningshavare hör.

Fördelningen av avlöningen i lön och tjänstgöringspenningar har i förslaget borttagits. Avlöningen i sin helhet benämnes lön och uppbäres — liksom arvode — månadsvis i efterskott. Särskilda tjänstledighetsavdrag äro emellertid föreslagna liksom vissa vikariatsersättningsbelopp att utgå vid bestridande av högre tjänst under längre tid än sju dagar i följd.

Beträffande intjänande av löneförhöjning innebär förslaget bland annat, att dylik förhöjning må uppbäras från och med det kalenderkvartal, som följer näst efter det, varunder stadgad tid för uppflyttning uppnåtts. Ävenså föreslås bestämmelser i syfte att tjänsteman vid befordran från tjänst av lägre grad till befattning av högre grad i viss omfattning må tillgodoräkna sig föregående tjänstetid. Vidare föreslås stadgande rörande rätt att för löneförhöjning tillgodoräkna viss tjänstetid såsom icke-ordinarie befattningshavare vid konstituerande till ordinarie tjänsteman.

I fråga om semesterledighet innebär förslaget dels utsträckning av ledigheten för de lägre avlönade tjänstemännen, dels ock att semestern i regel bestämmes till lägre antal dagar före uppnådd ålder av 40 år och till högre dagantal efter sagda ålder.

Förmånen av fri bostad jämte bränsle har icke bibehållits i det föreliggande förslaget, som utgår från att hyra erlagges för tjänstebostad, som tillhandahålles av vederbörande verk. En dylik anordning förutsätter givetvis, att avlöningsbeloppen undergå en mot den borttagna förmånen svarande höjning. Ersättning för tjänstebostad, vilken upplåtes till tjänsteman, bestämmes enligt förslaget med hänsyn till det hyrespris, som å orten i allmänhet gäller för liknande lägenhet, och fastställles genom överenskommelse mellan verket och tjänstemannen. Kan sådan överenskommelse icke träffas, skall frågan hänskjutas till en för

de ifrågavarande verken gemensam bostadsnämnd. Denna nämnd skall bestå av högst fem medlemmar: en opartisk ordförande samt representeranter för personal- och förvaltningsintressena. Nämndens medlemmar jämte suppleanter utses av Kungl. Maj:t, varje gång för en tid av fem år.

Enligt reglementsförslaget erhåller tjänsteman på vederbörande verks bekostnad läkarvård jämte läkemedel. Att märka är ock att förslaget tillerkänner avliden tjänstemans dödsbo en begravningshjälp, utgående med en tiondel av årslönen, dock högst 500 kronor. Övriga förmåner vid sidan av lönen ansluta sig i väsentliga delar till nu gällande bestämmelser för ett eller annat av de ifrågavarande verken.

Vad de icke-ordinarie befattningshavarna angår, stadgas i reglementsförslaget, att järnvägsfullmäktige, telegrafullmäktige, vattenfallsfullmäktige och överrevisorer, vilkas antal fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, förordnas på viss tid och åtnjuta arvode till följande belopp för år räknat:

järnvägsfullmäktig	6,000: — kronor
telegrafullmäktig	4,000: — »
vattenfallsfullmäktig	4,000: — »
överrevisor vid statens järnvägar	3,500: — »
överrevisor vid statens vattenfallsverk	2,500: — »

Avlöningarna för övriga extra ordinarie befattningshavare fastställas av vederbörande verk, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant avseende.

Vidare innebär förslaget inrättande av en s. k. lönenämnd. Om dennas uppgift stadgas, att, där det enligt reglementet ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda allmänna föreskrifter i ämne, som omhandlas i reglementet, yttrande bör inhämtas från en för verken gemensam lönenämnd, som jämväl har att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka Kungl. Maj:t kan finna lämpligt hänskjuta till densamma. Denna nämnd, i vilken löntagar-, förvaltnings- och de allmänna intressena böra vara representerade, skall bestå av sju medlemmar, vilka jämte lika antal suppleanter för dem tillsättas av Kungl. Maj:t, varje gång för en tid av tre år.

Vad avvägandet av lönerna beträffar, har den allmänna utgångspunkten varit att lyfta upp lönebeloppen till det prisläge, som, att döma av stegringarna i levnadskostnaderna under åren närmast före krigets utbrott, skulle under normala förhållanden varit rådande i början av 1920-talet. En uttrycklig förutsättning för löneregleringen har emellertid av chefen

för civildepartementet angivits vara, att personalen vid ifrågavarande verk ej genom regleringen i lönehänseende kommer att intaga en annan eller bättre ställning i förhållande till övriga statens befattningshavare, än om den vid nästlidet års lagtima riksdag antagna provisoriska löne-regleringen för ifrågavarande verk fortfarande ägt tillämpning. Frånsett de fall, då vissa befattningshavare av särskilda skäl anses böra placeras högre å löneskalan än förut varit fallet, bör därför enligt departementschefen för tiden efter den nya löne regleringens trädande i kraft, vilken tidpunkt av Kungl. Maj:t föreslagits till den 1 juli 1920, en sådan reduktion av dyrtidstillägget göras, att summan av lön enligt de nya avlöningsbestämmelserna och dyrtidstillägg icke kommer att i stort sett överstiga summan av avlöning enligt nu gällande bestämmelser och dyrtidstillägg därå enligt de för statsförvaltningen i allmänhet gällande grunder.

I fråga om de olika befattningshavarnas placering på löneskalan hava åtskilliga förändringar vidtagits gentemot de nuvarande förhållandena. I enlighet med de direktiv, som givits lönekommittén vid dess tillsättande, hava särskilt befattningar, för vilka högre teknisk bildning äro kompetensvillkor, blivit uppflyttade i högre löneklass än förut varit fallet. Detta gäller även ett mindre antal befattningshavare med juridisk-administrativ ställning. Beträffande mera genomgående förändringar är för övrigt att märka, att för såväl telegrafverket som statens järnvägar och vattenfallsverk föreslås en ny, högre sekreterargrad, benämnd förste sekreterare, avsedd såsom regel för befattningshavare med högre examen på det juridiskt-administrativa området eller därmed jämförlig kompetens, vilka tillika intaga ställningen såsom byråchefers närmaste man och ställföreträdare. Av nu föreslagna förändringar vid de särskilda verken märkes följande.

Vad postverket angår föreslås, att de manliga postmästarna skola sammanföras till fem klasser, postmästare av klass 4, klass 3, klass 2 och klass 1 samt överpostmästare; till graden överpostmästare skulle för närvarande hänföras allenast postmästarna vid rikets tre största postkontor. En organisatorisk nyhet är uppförande i graden närmast högre än överpostiljon av en befattning, stationsmästare, avsedd för föreståndare såväl för större poststationer som mindre postkontor.

Vidkommande telegrafverket har föreslagits en förändrad uppdelning av de manliga telegrafkommissarierna på fem klasser, manliga telegrafkommissarier av klass 4, klass 3, klass 2, klass 1 B och 1 A, till vilken sista grad hänföras några av de största stationerna. De hittills s. k. byråtjänstemännen i telegrafstyrelsen uppdelas på olika befattningar

med särskilda tjänstetitlar och fördelade på skilda lönegrader. I stället för de nuvarande telegrafinspektörerna, vilka förordnas för 3 år åt gången, uppföras å ordinarie stat trafikdirektörstjänster, hänförda till näst högsta lönegraden. De två lägsta kvinnliga telegrafkommissariebefattningarna sammanslås till en klass, telegrafkommissarie av klass 6.

Beträffande statens järnvägar har bland annat föreslagits uppdelning av stationskarlsgruppen i två klasser, av vilka den högre benämnes trafikbiträde. Ångfärjepersonalen inordnas i samma löneplan som övriga befattningshavare. Den högre personalen har härvid uppdelats i klasser, allteftersom den är placerad. En helt ny befattning är »konstruktör», för vilken skall krävas examen från tekniskt elementarläroverk. Såsom framgår av den ovan lämnade sammanställningen rörande ordinarie befattningshavare tillsatta på förordnande, har till denna grupp i förslaget hänförts även distriktschefer vid statens järnvägar, vilka befattningar hittills tillsatts genom konstitutorial.

I fråga om statens vattenfallsverk föreslås, bland annat, i samband med i särskild proposition nr 395 framlagt förslag om omorganisation av vattenfallsstyrelsen, ett stort antal nya befattningar, i huvudsak motsvarande de vid övriga verks styrelser redan förefintliga eller nu föreslagna.

För samtliga ifrågavarande verk gäller, att nya tjänstetitlar tillkommit genom förslaget. En genomgående förändring är sålunda, att benämningen vaktmästare utbyts mot expeditionsvakt.

Enligt det föreslagna avlöningsreglementet kommer Kungl. Maj:ts befogenhet att fastställa antalet befattningshavare av lägre avlöningsgrad vid i frågavarande verk att utsträckas, i huvudsaklig anslutning till vad som i sådant avseende nu gäller för statens järnvägar. I enlighet härmed skola i fråga om befattningar hörande till lönegraden 13—20 antalet bestämmas av Kungl. Maj:t och riksdagen samt antalet befattningar i lönegraderna 1—12 fastställas av Kungl. Maj:t. Vidare innebär propositionen, att driftkostnadsstater icke längre, såsom hittills skett, skola av riksdagen fastställas för post- och telegrafverken, utan skulle, såsom nu är fallet beträffande statens järnvägar och vattenfallsverk, de årliga kostnadsstaterna för förstnämnda båda verk fastställas av Kungl. Maj:t.

I särskilda propositioner har Kungl. Maj:t framlagt förslag rörande bestämmandet av antalet sådana tjänster, beträffande vilka riksdagen skall deltaga i reglerandet av personalantalet.

Utskottets
yttrande.

Under den av chefen för civildepartementet angivna förutsättningen, att — efter framställning till 1920 års riksdag — vederbörlig redu-

cering vidtages i dyrtidstillägget för kommunikationsverkens personal för tiden efter ikraftträdande av den nu föreslagna löneregleringen, har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att — med viss begränsning beträffande statens vattenfallsverk — en för verken ifråga gemensam löne-reglering nu genomföres i huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet har visserligen på grund av den knappt till-mätta tid, som stått till buds för prövningen av den omfattande och invecklade frågan, icke kunnat vidtaga en så ingående granskning av förslaget, som varit önskvärd. Den prövning, utskottet medhunnit, har emellertid synts giva vid handen att övervägande fördelar äro förenade med förslaget. Att reglementet i ett eller annat avseende framdeles kan finnas böra jämkas, finner utskottet väl vara sannolikt. Men dylik ändring synes ej böra vidtagas, förrän erfarenhet från tillämpningen av reglementet kunnat vinnas.

Vad nu sagts gäller i första hand det föreslagna avlöningssystemet. Men även i fråga om klassificeringen av befattningshavarna har utskottet funnit det vara omöjligt att bilda sig en bestämd uppfattning, i vad mån en rubbning i förslaget i fråga om en eller annan befattning skulle återverka på andra personalgrupper. Av dessa skäl har utskottet icke kunnat upptaga till prövning de i olika motioner framförda yrkandena på ändring av befattningshavarnas placering å tjänsteförteckningen. Utskottet håller dock före, att beträffande vissa befattningar en närmare utredning kan komma att giva vid handen, att vissa omplaceringar av tjänsterna på löneskalan kan vara motiverad.

Vad själva lönebeloppen angår, har utskottet endast i tvenne av-seenden ansett sig kunna tillstyrka avvikelser från Kungl. Maj:ts förslag.

Kungl. Maj:t har beträffande de högre befattningshavarna vidtagit väsentliga nedsättningar i lönekommitténs förslag.

Till en början har utskottet, i anslutning till vad därutinnan an-förts i de av herrar Hedenlund och Lübeck väckta ovan berörda motio-nerna I: 229 och II: 441, icke kunnat finna tillräckliga skäl föreligga för att på sätt Kungl. Maj:t föreslagit minska antalet lönegrader för man-liga tjänstemän från 21 till 20 samt antalet löneklasser från 30 till 28. Genom den omläggning, som Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hava alla lönegrader liggande över den femtonde blivit lidande. För högsta lönegraden har inkomstminskningen genomgående blivit 960 kronor. Genom denna reducering av de lönebelopp, vilka lönekommittén, efter omsorgsfullt avvägande av de olika tjänsterna gentemot varandra, funnit sig böra förordna, äventyras ett av de viktigaste syftena med den förevarande löneregleringen, nämligen att bereda ökade möjligheter att

icke blott förvärva utan även i statens tjänst kvarhålla personer med framstående skicklighet på det tekniska och administrativa området. Även om en höjning av lönerna för ifrågavarande befattningsgrupper skulle kunna medföra vissa konsekvenser, vilka dock icke kunna bli av större betydelse, då nämligen kommunikationsverken inom förvaltningen måste anses intaga en utpräglad särställning, komme dock den ökade kostnaden enligt utskottets uppfattning att bli relativt obetydlig i förhållande till de fördelar, som därmed skulle vara att vinna. Då det emellertid torde föreligga vissa skäl för att den allra högsta lönegradens avlöning något nedsättes gentemot kommitténs förslag, har utskottet funnit sig böra förorda, att 21 lönegraden i kommitténs förslag sammanslås med 20 lönegraden enligt samma förslag, varigenom antalet löneklasser skulle bli 29.

Beträffande de genom förordnande tillsatta tjänstemännen har utskottet även funnit sig böra på en punkt tillstyrka ändring i vad Kungl. Maj:t föreslagit. Med hänsyn till den synnerligen maktpåliggande uppgift, som tillkommer chefen för statens vattenfallsverk, och den stora betydelsen av att för denna post alltjämt kunna förvärva en verkligt framstående kraft, har utskottet nämligen ansett, att avlöningen för generaldirektören i vattenfallsstyrelsen bör bestämmas till det av lönekommittén föreslagna arvode 30,000 kronor. Det synes föreligga så mycket större skäl att icke fastställa detta arvode till lägre belopp, som nuvarande direktören för statens kraftverksförvaltning, vilken befattning enligt förslaget skulle ombildas till överdirektör i vattenfallsstyrelsen, redan uppbär ett arvode som med tillägg av tantiem uppgår till ungefär nämnda belopp.

Den av herr Lindman väckta motionen om höjning av maximibeloppet av den sportelinkomst, som skall läggas till grund för beräkningen av personligt lönetillägg till viss personal vid telegrafverket, såsom gottgörelse för indragning av extra inkomster för räkningshållning av telegram m. m., har utskottet icke kunnat biträda, då ifrågavarande befattningshavare enligt utskottets uppfattning få anses vara vederbörligen tillgodosedda genom Kungl. Maj:ts förslag.

Den av herr Anderson i Knapasjö väckta motionen om uteslutande ur tjänsteförteckningen av befattningen stationsmästare vid postverket har utskottet, såsom närmare utvecklas i utskottets utlåtande nr 172 angående propositionen nr 393, icke funnit sig kunna biträda. Ej heller har utskottet kunnat tillstyrka herr Anderssons i Stockholm motion om inrättande av underintendentsbefattningar å förrådsintendentkontoren vid distriktsförvaltningarna.

Om utskottet alltså i allmänhet biträder Kungl. Maj:ts förevarande proposition, har utskottet dock, såsom redan blivit antytt, ansett nödvändigt att för närvarande ur avlöningsreglementet utbryta viss del, nämligen de bestämmelser som särskilt hänföra sig till såväl de befattningshavare vid vattenfallsstyrelsen, vilka anställas genom konstitutorial, som ock de föreslagna vattenfallsfullmäktige och överrevisorerna vid statens vattenfallsverk. Detta sammanhänger därmed, att utskottet, såsom i utlåtandet denna dag nr 175 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 395 närmare utvecklats, icke ansett sig nu kunna taga ställning till den i sagda proposition föreslagna omorganisationen av vattenfallsstyrelsen. Då emellertid denna fråga enligt utskottets uppfattning lärer böra framläggas till förnyat överbäggande redan vid början av nästkommande lagtima riksdag, bör det nya avlöningsreglementet kunna före den tidpunkt, vid vilken detsamma är avsett att träda i kraft, föreligga fullständigt även vad angår statens vattenfallsverks personal.

Vidkommande övergångsbestämmelserna till avlöningsreglementet (45 §) har utskottets uppmärksamhet fästats vid ett förhållande, som torde böra föranleda viss ändring i stadgandet i fråga.

I 45 § har bland annat föreslagits bestämmelse därom, att tjänsteman, som övergått på den nya staten, skall vara pliktig underkasta sig de ändrade bestämmelser i fråga om pension, som kunna varda utfärdade. Emellertid torde motsvarande skyldighet böra stadgas även i vissa andra hänseenden. Detta gäller sålunda för det av departementschefen vid behandlingen av 10 § antydda fall, att enhetliga, från de nu ifrågasatta stadgandena avvikande bestämmelser rörande kravet på »gott vitsord» för avlöningsförhöjning skulle komma att beslutas för statsförvaltningen i dess helhet, varvid dessa givetvis böra tillämpas även för kommunikationsverkens vidkommande. Då vidare särskild utredning lärer vara å bane, avseende mer eller mindre generella föreskrifter rörande huru förfaras skall, då tjänsteman av tuberkulos eller annan smittosam sjukdom förbjudits att tjänstgöra, torde skyldighet för de nu ifrågasvarande tjänstemännen att underkasta sig förändrade bestämmelser i berörda avseende jämväl böra stadgas.

I överensstämmelse med denna sin uppfattning har utskottet ansett sig böra föreslå viss ändrad lydelse av 45 §.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i den förevarande propositionen i övrigt föreslagit och då utskottet ej kunnat biträda de i ämnet väckta motioner, vilka ovan ej blivit särskilt vidrörda, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition samt herrar Hedenlunds och Lübecks ovanberörda motioner I: 229 och II: 441 ävensom med avslag å övriga i ämnet väckta motioner, må

a) — under förutsättning att nu utgående särskilda ersättningar till viss postkontorspersonal för förrättande av postsparbanks-, försäkrings-, folkpensions- med flera dylika göromål, till vissa tjänstemän hos generalpoststyrelsen för handläggning av ärenden tillhörande stämpelväsendet, till viss personal vid telegrafverket för räkningshållning av telegram och för meddelande av avskrift av telegram samt till viss personal vid statens järnvägar för handläggning av post-, postsparbanks-, försäkrings-, folkpensions- med flera dylika göromål och för försäljning av vissa fraktsedlar och varudeklarationer varda upphävda från och med den 1 juli 1920 — för tillämpning från och med sistnämnda dag godkänna bifogade förslag till avlöningsreglemente för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk (Bil. 1), dock att de i 22 § 1 mom. i berörda reglemente givna föreskrifter angående semester skola träda i kraft den 1 januari 1920 samt under erforderlig övergångstid tillämpas i enlighet med därutinnan i statsrådsprotokollet över civilärenden den 25 april 1919 lämnade anvisningar;

b) medgiva, att Kungl. Maj:t må, i huvudsaklig överensstämmelse med de i statsrådsprotokollet angivna grunder, utfärda nödiga bestämmelser i fråga om övergång på ny stat för personal vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk;

c) besluta, att, där tjänsteman vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk med tillämpning av nu gällande avlöningsbestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen i förskott, skall vid ingången av juli månad 1920 till honom på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1920 innehade, i förskott uppburit för juli månad 1920, om de hit-

tillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande, därvid beträffande tjänsteman, som åtnjuter fri bostad jämte fritt bränsle eller fri bostad jämte fri uppvärmning och fri belysning, skall så anses, som om han i stället uppbyr kontant ersättning för bostad och bränsle respektive hyresbidrag;

d) medgiva, att Kungl. Maj:t må för tiden från och med år 1920 äga bestämma antalet ordinarie befattningar vid postverket av högst kontrollörs och postmästares av klass 3 grad samt vid telegrafverket av högst ingenjörssassistents, kontrollörs av 2:a lönegraden och kommissaries av 3:e lönegraden tjänsteställning, ävensom besluta, att antalet högre befattningar vid nämnda verk skall för första halvåret 1920 upptagas lika med vad för år 1919 bestämts;

e) medgiva, att, därest Kungl. Maj:t så finner erforderligt, de i ovanberörda förslag till avlöningsreglemente omförmälda bostads- och lönenämnder må träda i verksamhet redan före den 1 juli 1920;

f) medgiva, att avlöningen till den å postverkets övergångsstat för Ernst Vilhelm Nyberg uppförda personliga verkmästarbefattning må från och med den 1 juli 1920 utgöra 6,420 kronor för år, dock med skyldighet för Nyberg att ej mindre underkasta sig de i ovanberörda förslag till avlöningsreglemente angivna föreskrifter och villkor ävensom att vid uppnådda sextiofem levnads- och trettiofem tjänstår mot åtnjutande av pension, beräknad efter de i lagen angående civila tjänstinnehavares rätt till pension den 11 oktober 1907 stadgade grunder, avgå från befattningen, än även att låta postverket, utan hinder av patent, tillgodogöra sig alla av honom gjorda uppfinningar inom postväsendet.

Stockholm den 23 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *C. J. G. Swartz*, *O. M. Strömberg*,
H. F. Lamm, *G. M. H. Ekelund*, *A. C. Lindblad*, *O. Bergqvist*, *C. G. Ekman*, *H.*
G. W. Wrangel, *A. Pers*, *E. A. Hallin* och *C. A. Stålberg* samt
från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson*, *N. A.*
Nilsson i Kabbarp, *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén*, *S.*
Bengtsson i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *J. Erlansson*, *J. Jönsson* i Slätåker, *A. J.*
Andersson i Gävle och *S. E. J. Lübeck*.

Reservationer:

av herrar *A. Anderson* i Råstock och *A. J. Andersson* i Gävle samt
av herr *P. B. Nilsson* i Landeryd, vilken ansett, att utskottet bort
tillstyrka den av honom väckta motionen.

Bil. 1.**Förslag till avlöningsreglemente**

för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

1 avd. Ordinarie tjänstemän.**1 kap. Allmänna bestämmelser.****1 §.**

1. Befattning såsom generaldirektör, överdirektör, överingenjör, distriktschef, verkstadsdirektör eller kraftverksdirektör tillsättes genom förordnande på viss tid.

2. Övriga ordinarie befattningar tillsätts genom konstitutorial, vilket skall anses innebära, att tjänsteman kan i administrativ väg avsättas från sin befattning på grund av fel eller försummelse i tjänsten.

3. Antalet ordinarie befattningar vid vart och ett av ifrågavarande verk fastställs av Kungl. Maj:t och riksdagen, såvitt angår de i 1 mom. här ovan nämnda befattningar samt de uti den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning under avd. A uppförda befattningar, som hänförs till 13—20 lönegraderna, dock med det i 14 § 2 mom., andra stycket, angivna undantag. Antalet övriga ordinarie befattningar bestäms av Kungl. Maj:t.

2 §.

1. Ordinarie tjänsteman äger uppbära *avlöning* enligt de i detta reglemente givna föreskrifter och under de i detsamma stadgade villkor.

2. Avlöning utgår, där ej annorlunda i reglementet stadgas, från och med den dag, tjänsten tillträdes, till och med den dag, tjänstemannen avgår på grund av avsked, entledigande eller dödsfall.

3. Utbetalning av avlöning, som icke utgöres av tantiem, sker månadsvis i efterskott.

4. De förmåner av mindre värde, vilka hittills plägat tillkomma tjänstemännen i vederbörande verk, såsom nedsatt avgift för abonnemang å rikstelefon, fria resor och fria varutransporter å järnväg, fri elektrisk belysning i bostad för tjänsteman vid statens vattenfallsverk eller annan dylik förmån, anses icke såsom avlöningsförmåner och föranleda icke avdrag å avlöningen.

5. Angående tjänstemans rätt till pension samt skyldighet att avgå från tjänsten är särskilt stadgat.

3 §.

Med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat.

Ej heller må med ordinarie befattning förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroj eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—19 lönegraderna, styrelsen för det statens verk, han tillhör, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för utövande av statstjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.

4 §.

Gift kvinna må kunna erhålla ordinarie anställning allenast efter Kungl. Maj:ts i varje särskilt fall lämnade medgivande.

Därest kvinnlig innehavare av ordinarie befattning ingår äktenskap, skall hon icke vara skyldig att av sådan anledning avgå från befattningen, så framt icke verkets styrelse med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner det nödigt.

2 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom förordnande.

5 §.

1. För befattning, som enligt vad i 1 § 1 mom. sägs tillsättes genom förordnande, utgår *arvode* med följande belopp för år räknat:

generaldirektör och chef för statens järnvägar	35,000	kronor
generaldirektör och chef för statens vattenfallsverk	30,000	»
generaldirektör och chef för telegrafverket	25,000	»
generaldirektör och chef för postverket, av postmedlen	18,000	»
överdirektör och souschef vid statens järnvägar	18,000	»
överdirektör vid statens järnvägar samt överingenjör vid statens järnvägar	17,000	»
distriktschef vid statens järnvägar	16,000	»
verkstadsdirektör vid telegrafverket	15,000	»
överdirektör vid statens vattenfallsverk, förutom tantiem enligt stadgandet i 2 mom.	10,500	»
kraftverksdirektör vid statens vattenfallsverk, förutom tan- tiem enligt stadgandet i 2 mom.	10,000	» .

2. Överdirektör vid statens vattenfallsverk åtnjuter, utöver arvodet, *tantiem* med 0,5 procent för år räknat å nettovinsten av rörelsen vid de statens kraftverk, som under året lämnat överskott.

Kraftverksdirektör äger, likaledes utöver arvodet, uppbära tantiem å nettovinsten av rörelsen vid det kraftverk, han förestår, med 2,500 kronor, därest nämnda vinst icke överstiger 500,000 kronor, samt ytterligare med 0,5 procent av den del av vinsten, som överstiger 500,000 men ej 1,000,000 kronor, med 0,4 procent av den del av vinsten, som överstiger 1,000,000 men ej 1,500,000 kronor, och med 0,3 procent av den del av vinsten, som överstiger 1,500,000 kronor, allt för år räknat.

Närmare bestämmelser rörande beräkningen av nettovinst meddelas av Kungl. Maj:t. Tantiem utgår för året på en gång, sedan årets bokslut blivit godkänt av vattenfallsstyrelsen, och anses, där fördelning mellan olika tjänstförrättare skall ske, falla med lika belopp på lika delar av året.

6 §.

1. I detta kapitel avsedd tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under 45 dagar.

2. Har sådan tjänsteman erhållit annan ledighet och särskild vikarie för honom förordnats, beror på prövning av Kungl. Maj:t, i vad mån avlöningen må för den tid tillgodonjutas.

Angående ersättning till vikarie i nämnda fall ävensom till den, som förordnats att uppehålla ledig tjänst, varom nu är fråga, bestämmer Kungl. Maj:t.

7 §.

Avlider tjänsteman, som avses i detta kapitel, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp av 500 kronor.

3 kap. Ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom konstitutorial.

8 §.

1. För befattning, som jämlikt 1 § 2 mom. tillsättes genom konstitutorial, utgår lön enligt den under 9 § införda löneplan, vilken för varje lönegrad upptager vissa löneklasser med särskilda, för olika ortsgrupper fastställda lönebelopp.

I den vid detta reglemente fogade tjänsteförteckning angives, till vilken lönegrad varje särskild befattning är att hänföra.

Fördelningen av de orter, där tjänstemännen äro stationerade, å de uti löneplanen upptagna sju ortsgrupper fastställas av Kungl. Maj:t på grundval av utredning rörande de för orterna gällande allmänna levnads-kostnaderna.

Den löneklass inom lönegraden, enligt vilken tjänstemannens lön skall utgå, fastställas i enlighet med föreskrifterna i 10—14 §§, och bestämmas lönebeloppet inom klassen efter den ortsgrupp, till vilken tjänstemannens stationeringsort blivit hänförd.

2. Förutom lön kunna utgå kallortstillägg enligt stadgandet i 15 § samt de särskilda förmåner och ersättningar, som omförmälas i 26—39 §§.

9 §.

Löneplan.

A. För manliga tjänstemän.

L ö n e g r a d	Löne- klass	O r t s g r u p p						
		A	B	C	D	E	F	G
1:a lönegraden	1	kr. 1,980	kr. 2,070	kr. 2,160	kr. 2,250	kr. 2,340	kr. 2,430	kr. 2,520
	2	2,100	2,196	2,292	2,388	2,484	2,580	2,676
	3	2,220	2,322	2,424	2,526	2,628	2,730	2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
2:a lönegraden	2	2,100	2,196	2,292	2,388	2,484	2,580	2,676
	3	2,220	2,322	2,424	2,526	2,628	2,730	2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300

Lönegrad	Löne- klass	O r t s g r u p p						
		A	B	C	D	E	F	G
3:e lönegraden	3	kr. 2,220	kr. 2,322	kr. 2,424	kr. 2,526	kr. 2,628	kr. 2,730	kr. 2,832
	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
4:e lönegraden	4	2,340	2,448	2,556	2,664	2,772	2,880	2,988
	5	2,460	2,574	2,688	2,802	2,916	3,030	3,144
	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
5:e lönegraden	6	2,580	2,700	2,820	2,940	3,060	3,180	3,300
	7	2,730	2,856	2,982	3,108	3,234	3,360	3,486
	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888
	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104
6:e lönegraden	8	2,880	3,012	3,144	3,276	3,408	3,540	3,672
	9	3,060	3,198	3,336	3,474	3,612	3,750	3,888
	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104
	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
7:e lönegraden	10	3,240	3,384	3,528	3,672	3,816	3,960	4,104
	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
8:e lönegraden	11	3,450	3,600	3,750	3,900	4,050	4,200	4,350
	12	3,660	3,816	3,972	4,128	4,284	4,440	4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676

Lönegrad	Löne- klass	O r t s g r u p p						
		A	B	C	D	E	F	G
9:e lönegraden	12	kr. 3,660	kr. 3,816	kr. 3,972	kr. 4,128	kr. 4,284	kr. 4,440	kr. 4,596
	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
10:e lönegraden.....	13	3,960	4,122	4,284	4,446	4,608	4,770	4,932
	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
11:e lönegraden.....	14	4,260	4,434	4,608	4,782	4,956	5,130	5,304
	15	4,560	4,746	4,932	5,118	5,304	5,490	5,676
	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
12:e lönegraden.....	16	4,860	5,058	5,256	5,454	5,652	5,850	6,048
	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
13:e lönegraden.....	17	5,160	5,370	5,580	5,790	6,000	6,210	6,420
	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
	20	6,300	6,528	6,756	6,984	7,212	7,440	7,668
14:e lönegraden.....	18	5,520	5,736	5,952	6,168	6,384	6,600	6,816
	19	5,880	6,102	6,324	6,546	6,768	6,990	7,212
	20	6,300	6,528	6,756	6,984	7,212	7,440	7,668
	21	6,720	6,954	7,188	7,422	7,656	7,890	8,124

Lönegrad	Löne- klass	O r t s g r u p p						
		A	B	C	D	E	F	G
15:e lönegraden.....	20	kr. 6,300	kr. 6,528	kr. 6,756	kr. 6,984	kr. 7,212	kr. 7,440	kr. 7,668
	21	6,720	6,954	7,188	7,422	7,656	7,890	8,124
	22	7,140	7,380	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580
	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
16:e lönegraden.....	22	7,140	7,380	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580
	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
17:e lönegraden.....	23	7,620	7,860	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060
	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
18:e lönegraden.....	24	8,100	8,340	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540
	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
19:e lönegraden.....	25	8,580	8,820	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020
	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
	28	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
20:e lönegraden.....	26	9,060	9,300	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500
	27	9,540	9,780	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980
	28	10,020	10,260	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460
	29	10,500	10,740	10,980	11,220	11,460	11,700	11,940

B. För kvinnliga tjänstemän.

Lönegrad	Löne- klass	O r t s g r a p p						
		A	B	C	D	E	F	G
1:a lönegraden	1	kr. 1,800	kr. 1,860	kr. 1,920	kr. 1,980	kr. 2,040	kr. 2,100	kr. 2,160
	2	1,920	1,983	2,046	2,109	2,172	2,235	2,298
	3	2,040	2,106	2,172	2,238	2,304	2,370	2,436
	4	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
2:a lönegraden	4	2,160	2,229	2,298	2,367	2,436	2,505	2,574
	5	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	6	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	7	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
3:e lönegraden	5	2,280	2,352	2,424	2,496	2,568	2,640	2,712
	6	2,400	2,475	2,550	2,625	2,700	2,775	2,850
	7	2,550	2,628	2,706	2,784	2,862	2,940	3,018
	8	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204
4:e lönegraden	8	2,700	2,784	2,868	2,952	3,036	3,120	3,204
	9	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	10	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	11	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
5:e lönegraden	9	2,850	2,940	3,030	3,120	3,210	3,300	3,390
	10	3,030	3,126	3,222	3,318	3,414	3,510	3,606
	11	3,210	3,312	3,414	3,516	3,618	3,720	3,828
	12	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
6:e lönegraden	12	3,390	3,501	3,612	3,723	3,834	3,945	4,056
	13	3,600	3,714	3,828	3,942	4,056	4,170	4,284
	14	3,810	3,927	4,044	4,161	4,278	4,395	4,512
	15	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740
7:e lönegraden	15	4,020	4,140	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740
	16	4,260	4,380	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980
	17	4,500	4,620	4,740	4,860	4,980	5,100	5,220
	18	4,800	4,920	5,040	5,160	5,280	5,400	5,520

10 §.

1. Vid tillträddandet av ordinarie tjänst erhåller tjänsteman, vare sig han förut innehade sådan tjänst eller ej, lön enligt lägsta löneklassen för den lönegrad, till vilken tjänsten hör, där ej föreskrifterna i 11, 12 eller 14 § giva anledning till avvikelse härutinnan eller Kungl. Maj:t med tillämpning av stadgandet i 13 § bestämt högre lön.

2. Efter att hava tillhört en och samma löneklass under tre år uppflyttas tjänstemannen till närmast högre löneklass samt efter ytterligare tre år till den därpå följande högre löneklassen och så vidare, intill dess den för lönegraden fastställda högsta löneklassen uppnåtts, allt så framt ej annat följer av föreskrifterna i 11—14 §§.

3. Uppflyttning till högre löneklass sker vid ingången av kalenderkvartalet näst efter det, under vilket den för sådan uppflyttning stadgade tjänstetiden i den lägre löneklassen tilländagått.

I övrigt gäller såsom villkor för tjänstemans uppflyttning till högre löneklass:

a) att han under minst fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för vinnande av uppflyttning, skall hava bestritt sin egen eller på grund av förordnande annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke skall föras honom till last den tid han åtnjutit semester eller annan tjänstledighet med oavkortad lön eller ledighet för fullgörande av honom åliggande militär tjänstgöring,

b) att uppskov med uppflyttningen icke prövats böra äga rum med hänsyn till mindre väl vitsordad tjänstgöring under den tid, tjänstemannen tillhört den lägre löneklassen, dock att i tjänsten begången förseelse, för vilken tjänstemannen särskilt bestraffats, härvid icke må i och för sig räknas honom till last, samt

c) att tjänstemannen icke redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han, enligt vad därom särskilt är stadgat, skall vara skyldig att avgå från tjänsten.

Beslut om uppskov av anledning, som i punkten b) sägs, må icke fattas utan att tjänstemannen lämnats tillfälle att förklara sig, och skall sådant beslut avse viss tid, minst ett kalenderkvartal samt högst ett år. Vid uppskovstidens utgång skall uppflyttning ske, om ej tjänstgöringen under nämnda tid givit anledning till förnyat uppskov därmed.

4. Har tjänsteman med tillämpning av föreskriften i 3 mom. punkten b) först efter viss tids uppskov blivit uppflyttad till högre löneklass, må verkets styrelse sedermera, om hans fortsatta tjänstgöring anses böra föranleda därtill, kunna förordna, att han för uppflyttning till än högre

löneklass skall äga såsom tjänstetid tillgodoräkna sig jämväl den tid uppskovet varat.

11 §.

Om den, som konstitueras till ordinarie tjänst, innehar anställning i sådan icke-ordinarie befattning vid verket, som i avseende å tjänstgöringens art och omfattning finnes svara mot eller vara jämförbar med den ifrågavarande ordinarie tjänsten, må för bestämmandet av hans begynnelselön i denna tjänst och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass tillgodoräknas honom den tid utöver tre år, under vilken han efter fyllda 18 år i en följd innehaft nämnda anställning.

Vid sådant tillgodoräknande tages icke hänsyn till del av kalenderkvartal.

12 §.

1. Därest ordinarie tjänsteman vid befordran till tjänst inom högre lönegrad åtnjöt eller från tiden för den högre tjänstens tillträdande skulle i den lägre tjänsten hava kommit i åtnjutande av lön enligt sådan löneklass, som är gällande jämväl för den högre lönegraden, skall han vara berättigad att omedelbart erhålla lön enligt närmast högre löneklass.

Ordinarie tjänsteman, som före tillträdandet av högre tjänst åtnjöt lön enligt löneklass, som är närmast lägre än den, till vilken han på grund av nyssnämnda föreskrift eller stadgandet i 10 § 1 mom. bör vid befordran hänföras, äger att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till högre löneklass i den nya tjänsten, räkna sig till godo den tid intill tre år, varunder han tillhört berörda lägre löneklass; dock att vad sålunda stadgats icke skall gälla, då befordran till tjänst inom högre lönegrad inträffar före det tre år förflutit från tiden för en föregående befordran, som medfört dylikt tillgodoräknande.

2. Såsom undantag från vad i 10 § 1 mom. samt 1 mom. av förevarande paragraf stadgats gäller, att lokomotivförare, som vid befordran till lokomotivmästare åtnjöt eller från tiden för lokomotivmästartjänstens tillträdande skulle såsom lokomotivförare hava kommit i åtnjutande av lön enligt den näst högsta eller den högsta för lokomotivförare gällande löneklassen, äger tillträda lön enligt den löneklass, som är närmast högre än den, till vilken han eljest skolat hänföras, samt i förekommande fall tillgodonjuta den i 1 mom., andra stycket, av förevarande paragraf medgivna förmån.

3. Befordras manlig ordinarie tjänsteman från tjänst inom lägre

lönegrad till någon av nedan angivna tjänster inom högre lönegrad vid samma verk, nämligen:

vid postverket:	till postexpeditör,
» telegrafverket:	» telegrafassistent,
» statens järnvägar:	» kontors- eller stationsskrivare,
» statens vattenfallsverk:	» kontorsskrivare,

må, i den mån så provas skäligt, för bestämmandet av hans begynnelselön i den nya tjänsten och sedermera för hans uppflyttning till högre löneklass kunna honom tillgodoföras intill hälften av den tjänstetid han innehaft ordinarie anställning vid verket; dock må härvid icke samtidigt tillämpas 1 mom. av förevarande paragraf samt ej heller i något fall tillgodoräknas honom mera än sex år.

Uppstår vid sådant tillgodoräknande del av kalenderkvartal, tages icke hänsyn därtill.

4. Tjänsteman, som efter egen ansökning förflyttas från tjänst inom högre till tjänst inom lägre lönegrad, åtnjuter lön enligt den lönegrad han vid förflyttningen tillhörde; dock må lönen därvid icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för den lägre tjänsten gällande.

13 §.

Undantagsvis och så framt vederbörande verks intressen sådant oundgängligen fordra, må Kungl. Maj:t, för förvärvande av särskilt kvalificerad person till viss tjänst inom verket eller för sådan persons bibehållande i tjänst, kunna tilldela honom lön enligt högre löneklass än den, till vilken han enligt de i 10—12 §§ angivna grunder eljest skolat hänföras; dock må lönen icke i något fall utgå enligt högre löneklass än den högsta för tjänsten fastställda.

14 §.

1. Tjänsteman skall vara underkastad såväl föreskrifterna i den för verket gällande instruktion som ock den utvidgade eller förändrade tjänstgöring eller den förflyttning till annan tjänstgöringsort eller till annan befattning vid verket, vilken kan bliva honom i behörig ordning ålagd. Varder tjänsteman utan något sitt förvällande sålunda förflyttad till tjänst inom lägre lönegrad, skall han likväl åtnjuta lön enligt den lönegrad han vid förflyttningen tillhörde. Har förflyttning till tjänst inom lägre lönegrad däremot föranletts av något tjänstemannens förfarande i tjän-

sten, skall lön till honom utgå enligt de för den lägre tjänsten stadgade grunder, dock med iakttagande att, om tjänstemannen i den högre befattningen åtnjöt lön enligt högre löneklass än som finnes fastställd för den lägre tjänsten, han skall bibehållas vid den löneklass han förut tillhörde.

Därjämte skall tjänsteman, om vissa honom åliggande göromål överflyttas från det verk han tillhör till annat, vara pliktig att, med bibehållande av innehavande lönegrad, efter Kungl. Maj:ts förordnande tjänstgöra i det verk, till vilket göromålen överflyttas.

Nedflyttas befattning till lägre lönegrad, äger den, som då innehar tjänsten, uppbära lön i den lönegrad befattningen förut tillhörde, intill dess han avgår från befattningen i fråga.

2. Tjänsteman, som förordnats såsom distriktschef vid statens järnvägar men vilkens förordnande upphör, återgår till ordinarie befattning i den tjänstegrad, han tillhörde vid tillträddandet av befattning såsom distriktschef; och äger han för uppflyttning till högre löneklass tillgodoräkna sig jämväl den tid, han innehåft förordnande såsom distriktschef.

Där så erfordras för beredande i nu avsett fall av ordinarie tjänst åt dylik befattningshavare, äger Kungl. Maj:t besluta därav betingad tillfällig ökning av det fastställda antalet ordinarie befattningar.

15 §.

Till tjänsteman, som är bosatt å sådan ort inom de norra delarna av landet, där vistelsen på grund av klimatiska och fysiologiska förhållanden kan, frånsett ökade levnadskostnader, anses medföra avsevärda olägenheter, utgår *kallortstillägg* med nedanstående, för sex olika *kallortsklasser* bestämda belopp för år räknat, nämligen:

för kallortsklass	I.....	60 kronor,	för kallortsklass	IV.....	300 kronor,
»	»	II..... 120	»	»	V..... 450
»	»	III..... 195	»	»	VI... 600

Det ankommer på Kungl. Maj:t att bestämma de orter, där kallortstillägg må utgå, samt dessa orters fördelning å nämnda sex kallortsklasser.

Angående särskilt kallortstraktamente är stadgat i 29 §.

16 §.

Tjänsteman äger uppbära oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg icke blott för den tid han tjänstgjort å egen eller annan

befattning inom verket eller tjänstgjort såsom lärare vid eller deltagit såsom elev i utbildningskurs vid verket, utan även för den tid, under vilken han enligt bestämmelserna i 22 § åtnjutit semester eller tjänstfrihet, eller vilken han med vederbörligt medgivande använt för att utom sin tjänstgöringsort göra iakttagelser eller idka studier, som kunna tjäna verkets intressen, eller för tid, som åtgått för fullgörande av de skyldigheter, vilka ålegat honom såsom styrelsemedlem, fullmäktig eller revisor i civilstatens änke- och pupillkassa eller statsunderstödd pensionsanstalt, däri tjänstemannen uti denna sin egenskap är delägare.

17 §.

1. Därest tjänsteman av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej Kungl. Maj:t för särskilt fall finner skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å lönen vidkännas ett *tjänstledighetsavdrag* till belopp för dag räknat, som framgår av nedanstående tabell:

A. För manliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. A			Löneklass enligt 9 § avd. A			Löneklass enligt 9 § avd. A		
Tjänstledighetsavdrag			Tjänstledighetsavdrag			Tjänstledighetsavdrag		
nr.	kr.	öre	nr.	kr.	öre	nr.	kr.	öre
1	1	—	11	2	30	21	5	50
2	1	10	12	2	50	22	6	—
3	1	20	13	2	75	23	6	50
4	1	30	14	3	—	24	7	—
5	1	40	15	3	25	25	7	50
6	1	50	16	3	50	26	8	—
7	1	65	17	3	75	27	8	50
8	1	80	18	4	—	28	9	—
9	1	95	19	4	50	29	9	50
10	2	10	20	5	—			

B. För kvinnliga tjänstemän.

Löneklass enligt 9 § avd. B		Tjänstledighetsavdrag		Löneklass enligt 9 § avd. B		Tjänstledighetsavdrag		Löneklass enligt 9 § avd. B		Tjänstledighetsavdrag	
nr.	kr.	öre.	nr.	kr.	öre.	nr.	kr.	öre.	nr.	kr.	öre.
1	—	90	7	1	50	13			2	40	
2	1	—	8	1	65	14			2	60	
3	1	10	9	1	80	15			2	80	
4	1	20	10	1	95	16			3	—	
5	1	30	11	2	10	17			3	25	
6	1	40	12	2	25	18			3	50	

2. Har tjänsteman skadats till följd av olycksfall i tjänsten och därigenom blivit hindrad att tjänstgöra å egen eller annan befattning, skall han:

a) om olycksfallet medfört sjukdom, åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, så länge sjukdomen varar, samt

b) om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust av arbetsförmågan, under tiden likaledes åtnjuta oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg, dock högst intill dess sex månader förflutit från dagen för olycksfallet, men skall tjänstemannen för tid därutöver av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av 1—7 lönegraderna, vederbörande verks styrelse, finner skäl medgiva, att sådant avdrag icke skall äga rum eller skall ske med lägre belopp än nyss sagts.

3. Oavkortad lön jämte, i förekommande fall, kallortstillägg må ock utgå till tjänsteman, som förbjudits att tjänstgöra till förekommande av smittofara.

4. Föreskrifterna i denna paragraf gälla endast för tid, intill dess, enligt vad därom är särskilt stadgat, skyldighet att avgå från tjänsten inträder.

18 §.

Tjänsteman, vilken beviljats ledighet av annan anledning än i 16 och 17 §§ omförmäles eller är hindrad att bestrida sin tjänst på grund av giltigt förfall, skall för sådan tid av sin lön avstå ett belopp, motsvarande det i 17 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdrag, samt kan

förpliktas att av avlöningen ytterligare avstå, vad med hänsyn till omständigheterna provas skäligt.

19 §.

Har tjänsteman erhållit befrielse från viss del av tjänstgöringen, äger verkets styrelse bestämma, om och i vad mån avdrag å avlöningen för sådan tid må äga rum.

20 §.

1. Tjänsteman skall, om han därtill förordnas, vara skyldig att under sammanlagt högst tre månader av ett och samma kalenderår såsom vikarie bestrida högre befattning. Omfattar vikariatet längre tid i oavbruten följd än sju dagar, äger han för den tid vikariatet varar uppbära särskild *vikariatsersättning* med ett belopp för dag räknat, motsvarande skillnaden mellan det i 17 § 1 mom. angivna tjänstledighetsavdraget i lägsta löneklassen för, å ena sidan, den högre befattningen och, å andra sidan, den vikarierandes egen tjänst, dock med minst 50 öre om dagen.

Angående särskild gottgörelse till lokomotivförare, som på grund av förordnande bestrider tjänst såsom lokomotivmästare, är stadgat i 38 § 2 mom.

2. Ersättning till vikarie för tjänsteman, som meddelats i 19 § omfördörd befrielse från viss del av tjänstgöringen, må, där ej verkets styrelse undantagsvis finner vikariatsersättning böra utgå enligt de i 1 mom. av förevarande paragraf angivna grunder, bestämmas till det lägre belopp, som provas skäligt.

3. Vad i 1 mom. stadgats, skall äga motsvarande tillämpning i fråga om tjänsteman, som uppehåller ledig tjänst eller erhållit uppdrag att bestrida göromål, vilka eljest ankomma på tjänsteman inom högre lönegrad.

21 §.

1. Varder tjänsteman avstängd från tjänstgöring eller tagen i häkte, skall hans avlöning under tiden innehållas, så framt ej verkets styrelse finner skäligt låta honom uppbära något därav.

2. Avhåller sig tjänsteman från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall, må han för den tid icke åtnjuta någon avlöning.

22 §.

1. Tjänsteman äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta *semester* under nedan angivna antal dagar:

	Intill det år, under vilket tjänsteman- nen fyller 40 år.	Från och med det år, under vilket tjänste- mannen fyller 40 år.
Manliga tjänstemän, tillhörande 1—5 lönegraderna	20 dagar	30 dagar
Manliga tjänstemän, tillhörande 6—14 lönegraderna, samt kvinnliga tjänstemän	25 »	35 »
Manliga tjänstemän, tillhörande 15—18 lönegraderna	35 »	45 »
Manliga tjänstemän, tillhörande 19—20 lönegraderna	45 »	45 »

Tjänsteman, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att begagna sig av semester å tid, som bestämmes av vederbörande överordnad myndighet.

2. Där driftens behöriga skötsel kräver tjänstgöring jämväl under sön- och helgdag, skall tjänsteman, i den mån så utan avsevärda svårigheter kan ske, beredas *tjänstfrihet* minst varannan sådan dag.

23 §.

1. Därest åt tjänsteman såsom bostad anvisas lägenhet, som disponeras av vederbörande verk, skall han vara skyldig att bebo densamma.

För begagnande av sålunda anvisad *tjänstebostad* skall tjänsteman månadsvis i förskott erlagga ersättning genom avdrag å avlöningen för näst föregående månad. Är bostadsinnehavaren på grund av tjänstledighet eller av annan anledning icke berättigad att uppbära någon avlöning för föregående månad eller förslår ej utgående avlöningsbelopp, skall nämnda ersättning eller vad däri brister i stället kontant inbetalas. Intill dess ersättningens storlek blivit bestämd, på sätt i 2 mom. sägs, skall densamma utgå med det av verket fordrade beloppet, med rätt för bostadsinnehavaren att, därest beloppet sedermera nedsättes, återbekomma vad han erlagt för mycket.

2. Ersättning för tjänstebostad, däri inbegripen gottgörelse för centraluppvärmning, om sådan finnes anordnad, bestämmes med hänsyn till det hyrespris, som å orten i allmänhet gäller för liknande lägenhet, och fastställles genom överenskommelse mellan verket och tjänstemannen. Kan sådan överenskommelse icke träffas, skall frågan hänskjutas till en för de ifrågavarande verken gemensam *bostadsnämnd*.

Denna nämnd skall bestå av högst fem medlemmar: en opartisk ordförande samt representanter för personal- och förvaltningsintressena. Nämnd-

dens medlemmar jämte lika antal suppleanter för dem tillsättas av Kungl. Maj:t, varje gång för en tid av fem år. Instruktion för nämnden utfärdas av Kungl. Maj:t, som jämväl meddelar bestämmelser rörande ersättning till medlemmarna samt om fördelningen mellan de olika verken av kostnaderna för nämndens verksamhet. Över nämndens beslut i ärende, som hänskjutits till densamma avgöraude, må klagan ej föras.

Jämkning av fastställd ersättning för tjänstebostad må icke påkallas, förrän minst ett år förflutit från det ersättningen senast fastställdes.

3. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo, skall, därest annan överenskommelse icke träffats, avträda bostaden å den fardag, som infaller näst efter tre månader från det uppsägning skett; dock skall, såvida ej annorlunda överenskommes, avflyttning ske:

därest bostadsinnehavaren befordras eller i annan ordning förflyttas till tjänst, i vilken ny tjänstebostad anvisas honom, inom skäligen tid därefter, men då sådan bostad ej anvisas honom, å den fardag, som inträffar näst efter tre månader från det han erhöi kännedom om beslutet rörande befordringen eller förflyttningen,

därest bostadsinnehavaren avgår ur tjänst på grund av uppnådd pensionsålder, nästa fardag därefter, samt

därest han av annan anledning avgår ur tjänst eller entledigas, vid den löpande månadens utgång.

4. Innehavare av tjänstebostad eller, om han avlidit, hans dödsbo skall i den omfattning, som kan finnas lämplig, och mot skäligen gottgörelse upplåta nödigt utrymme i bostaden för tjänstemannens vikarie eller efterträdare.

24 §.

I de fall, då på grund av särskilda omständigheter vederbörande verks styrelse prövar skäligen tillhandahålla tjänsteman för hans bostad erforderligen *bränsle*, skall ersättning därför, beräknad efter verkets självkostnadspris, erläggas i den ordningen styrelsen bestämmer.

25 §.

Är tjänsteman enligt av styrelsen för vederbörande verk meddelade föreskrifter pliktig att under tjänstutövning vara iförd *tjänstedrökt* eller bära tjänstetecken, eller påkallar tjänstgöringens art nyttjandet av särskild beklädnad, må för ändamålet erforderligen klädespersedlar eller materialier, som anses icke böra utlämnas såsom lån, kunna tillhandahållas av verket mot ersättning enligt grunder, som meddelas av Kungl. Maj:t.

26 §.

Tjänsteman erhåller på vederbörande verks bekostnad erforderlig *läkarvård* jämte läkemedel samt vid skada till följd av olycksfall i tjänsten, som medfört förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, jämväl andra till arbetsförmågans höjande nödiga hjälpmedel, allt enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

Vård å sjukhus, sanatorium eller annan dylik vårdanstalt må dock icke bestridas av verkets medel under tid, då tjänstemannen åtnjuter oavkortad lön, så framt ej sjukdomen förorsakats av skada till följd av olycksfall i tjänsten.

27 §.

1. För *tjänsteresa* inom riket, vilken är att hänföra till extra för rättning, kan för sådana fall, då Kungl. Maj:t prövar omständigheterna böra föranleda därtill, utgå lägre ersättning än enligt gällande rese-reglemente.

2. För sådana regelbundet eller ofta återkommande resor, som innefattas i tjänstemans vanliga tjänstutövning, ävensom under viss tjänstgöring å lokomotiv, ångfärja eller ångfartyg, som icke infaller under resa, må tjänsteman åtnjuta ersättning eller annan förmån enligt särskilda av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser.

3. Under tjänstutövning å annan ort än stationeringsorten må tjänsteman kunna komma i åtnjutande av *tjänstgöringstraktamente* enligt av Kungl. Maj:t utfärdade grunder, dock icke i något fall till högre belopp än den för tjänstemannen enligt resereglementet bestämda traktamentsersättning.

28 §.

Då tjänsteman utan egen ansökning eller därom uttryckt önskan förflyttats från en tjänstgöringsort till en annan, eller då tjänsteman till följd av befordran eller förordnande att uppehålla högre tjänst nödgats flytta till annan ort än den förutvarande tjänstgöringsorten, skall han vara berättigad att av vederbörande verks medel erhålla skälig *ersättning för flyttningskostnad* samt för den ökade utgift, som för honom må hava uppstått därigenom att han måst vidkännas kostnad för bostad å såväl den gamla som den nya tjänstgöringsorten, allt enligt de närmare bestämmelser Kungl. Maj:t meddelar.

29 §.

Den, som bestrider tjänst å ort tillhörande den i 15 § omförmälda kallortsklassen VI, må, därest tjänstgöringen är av beskaffenhet att i särskilt hög grad utsätta honom för inverkan av ortens klimatiska förhållanden, kunna enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser tilldelas *kallortstraktamente* med 50 öre för varje tjänstgöringsdag.

30 §.

Tjänsteman, som å tjänstens vägnar handhar kontant uppbörd eller verkställer kontant utbetalning av medel, må kunna enligt av Kungl. Maj:t fastställda grunder erhålla *felräkningspenningar* till belopp, som bestämmas med hänsyn till de omständigheter, under vilka uppbörd eller utbetalning sker, och i förhållande till den större eller mindre omfattningen därav. Felräkningspenningar må icke i något fall till en och samma tjänsteman utgå med sammanlagt högre belopp för år räknat än 600 kronor.

För tid, varunder här avsedd tjänsteman åtnjuter semester eller eljest icke tjänstgör, uppbäras de med tjänsten förenade felräkningspenningar av vikarien.

31 §.

Anmärkningsarvode må utgå till vissa tjänstemän enligt av Kungl. Maj:t meddelade grunder, dock med högst femton procent å belopp eller värde, som avses i fastställd anmärkning.

32 §.

Premier kunna enligt av Kungl. Maj:t meddelade bestämmelser tilldelas sådan tjänsteman tillhörande någon av 1—7 lönegraderna, som finnes hava i tjänsten iakttagit ekonomiskt gynnsam hushållning med materialier eller förbrukningsartiklar.

33 §.

För tjänstgöring utöver fastställd arbetstid må till tjänsteman tillhörande någon av 1—12 lönegraderna *ersättning för overtidsarbete*, där sådant arbete undantagsvis måste äga rum, kunna utbetalas enligt grunder, som bestämmas av Kungl. Maj:t.

34 §.

Tjänsteman tillhörande någon av 1—7 lönegraderna må för utförande av visst arbete kunna i stället för avlöning undfå *ersättning*

efter ackord eller beting, där styrelsen för vederbörande verk anser sådant lämpligt för tillgodoseende av verkets intressen.

35 §.

Där tjänsteman, som i detta kapitel avses, förordnas att bestrida befattning såsom *generaldirektörs ställföreträdare*, utgår till honom *arvode* med 2,000 kronor för år. Har generaldirektörs ställföreträdare erhållit annan ledighet än semester och vikarie för honom förordnats, beror på prövning av Kungl. Maj:t, i vad mån arvodet må för den tid tillgodonjutas.

36 §.

Kvinnlig befattningshavare, tillhörande någon av 1—4 lönegraderna, må för bestridande av göromål såsom *stenograf* kunna tillerkännas särskilt *arvode* med högst 180 kronor för år räknat.

37 §.

Till rikstelefonist, som förordnats såsom *föreståndare för växeltelefonstation*, kan utgå särskilt *arvode* med högst 360 kronor för år.

38 §.

1. Tjänsteman vid statens järnvägar, vilken på grund av förordnande bestrider göromål såsom *tågdiregent*, erhåller särskilt *arvode*, beräknat efter högst 360 kronor för år.

2. *Lokomotivförare*, som på grund av förordnande bestrider tjänst såsom lokomotivmästare, äger utöver förekommande vikariatsersättning uppbära särskild *gottgörelse* med en krona för dag.

3. Tjänsteman vid statens järnvägar, vilken bestrider *beredskaps-tjänst*, kan tilldelas särskild *ersättning* med högst 50 öre för helt dygn.

39 §.

1. *Driftchef* vid Porjus kraftverk äger att för tid, varunder han åtnjuter oakortad lön, utöver avlöningen uppbära särskilt *arvode*, beräknat efter 1,000 kronor för år.

2. Till personal, som tjänstgör å bogserbåt vid statens vattenfallsverk, må utgå *provision* å den för bogseringen inflytande bruttoinkomst enligt av Kungl. Maj:t meddelade grunder.

40 §.

Ersättning till tjänsteman för tjänstgöring vid vederbörande verk må icke — annorledes än såsom *gratifikation* eller *belöning* från anslag,

som anvisats för sådant ändamål — utbetalas utöver vad i detta reglemente förutsättes eller eljest enligt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen må utgå, så framt ej för fullgörande av visst uppdrag eller arbete, som kan anses falla utom tjänstemannens vanliga tjänstutövning, anvisats särskilda medel eller Kungl. Maj:t finner skäl medgiva särskild gottgörelse.

41 §.

Avlider tjänsteman, skall till hans dödsbo såsom *begravningshjälp* utbetalas ett belopp, motsvarande en tiondel av hans oavkortade årslön vid tiden för dödsfallet, dock högst 500 kronor. I nämnda belopp skall den vid dödsfall till följd av olycksfall i arbetet enligt lag och särskild författning utgående begravningshjälp anses inbegripen.

2 avd. Icke-ordinarie befattningshavare.

42 §.

Järnvägsfullmäktige, telegraffullmäktige och överrevisorer vid statens järnvägar, vilkas antal fastställas av Kungl. Maj:t och riksdagen, förordnas på viss tid och åtnjuta *arvode* till följande belopp för år räknat:

järnvägsfullmäktig	6,000 kronor
telegraffullmäktig	4,000 »
överrevisor vid statens järnvägar	3,500 » .

43 §.

1. Övriga icke-ordinarie befattningshavare antagas tills vidare eller för viss tid.
2. Avlöningsförmånerna för de i 1 mom. avsedda befattningshavare fastställas av vederbörande verk, så framt ej Kungl. Maj:t finner sig böra meddela bestämmelser i sådant hänseende.

3 avd. Lönenämnd.

44 §.

Där det enligt detta reglemente ankommer på Kungl. Maj:t att utfärda allmänna föreskrifter i ämne, som omhandlas i reglementet, bör, innan

sådant ärende till avgörande företages, yttrande inhämtas från en för verken gemensam *lönenämnd*, som jämväl har att bereda andra ärenden av huvudsakligen löneteknisk natur, vilka Kungl. Maj:t kan finna lämpligt hänskjuta till densamma.

Denna nämnd, i vilken löntagar-, förvaltnings- och de allmänna intressena böra vara representerade, skall bestå av sju medlemmar, vilka jämte lika antal suppleanter för dem tillsätts av Kungl. Maj:t, varje gång för en tid av tre år.

Instruktion för nämnden utfärdas av Kungl. Maj:t, som jämväl meddelar bestämmelser rörande ersättning till nämndens medlemmar samt om fördelningen mellan de olika verken av kostnaderna för nämndens verksamhet.

4 avd. Reglementets tillämplighet m. m.

45 §.

Tjänsteman, som vid utgången av juni månad 1920 innehar befattning å då gällande stat för postverket, telegrafverket, statens järnvägar eller statens vattenfallsverk och som icke vill underkasta sig detta reglementes villkor och bestämmelser, skall därom göra anmälan till styrelsen för vederbörande verk före viss av Kungl. Maj:t bestämd dag. Till tjänsteman, som före sistberörda tidpunkt gjort dylik anmälan, skola genom vederbörande avlöningsreglemente honom tillförsäkrade avlönings- och pensionsförmåner fortfarande utgå enligt då gällande grunder.

En var annan, som, utan att tillhöra äldre lönestat, den 1 juli 1920 innehar ordinarie befattning vid något av nämnda verk, eller som senare tillträder sådan befattning, är pliktig att underkasta sig detta reglementes föreskrifter och villkor samt minskning i eller upphörande av de förmåner och ersättningar, som omförmålas i 2 § 4 mom. och 26—39 §§ ävensom de ändrade bestämmelser, som kunna varda utfärdade rörande i 10 § 3 och 4 mom. samt i 17 § 3 mom. berörda händelsen samt i fråga om pension.

Detta reglemente skall lända till efterrättelse från och med den 1 juli 1920.

Bilaga.

Tjänsteförteckning

angivande de skilda lönegrader inom den under 9 § i reglementet införda löneplan, till vilka befattningarna vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk äro att hänföra.

A. För manliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. A.	Befattningar vid			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
1:a lönegraden ...	Brevbärare Expeditionsvakt	Expeditionsvakt Stationsbiträde	Banvakt Eldare å ångfärja Expeditionsvakt Förrådsvakt Ledningsvakt Matros Stationskarl Vagn- och stallkarl	Expeditionsvakt Vakt
2:a lönegraden ...	Postiljon	Förste stationsbiträde	Maskin- och pannskötare Maskinvakt å ångfärja Portvakt Rorgångare Timmerman å ångfärja Trafikbiträde Vaguskötare	—
3:e lönegraden ...	Brevbärförman Förste expeditionsvakt Värdebrevbärare	Förste expeditionsvakt Reparatör	Banförman Förrådsförman Förste expeditionsvakt Lokomotiveldare Reparatör Trädgårdsförman	Förrådsförman Kanalförman Skogvaktare

Lönegrad enligt 9 § avd. A.	Befattningar vid			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
4:e lönegraden ...	Förste postiljon	Stationsförman	Konduktör Kontorsbiträde Maskinskötare å ångfärja Stallförman Stationsförman Stationsmästare av klass 7 Vagnförman	Kontorsbiträde Maskinist Montör
5:e lönegraden ...	Bokbinderiförman Tryckeriförman Överpostiljon	Förste reparatör	Bangårdsmästare Bannmästare Förste kontors- biträde Förste reparatör Ledningsförman Tågmästare Verkstadsförman	Fyrmästare Muddermästare Slussmästare
6:e lönegraden ...	Stationsmästare Transportmästare	Förrådsmästare Linjeförman Radiotelegrafist	Förrådsmästare Förste banmästare Lokomotivförare Maskinist Stationsmästare av klass 6 Tredje maskinist å ångfärja Tredje styrman Trädgårdsmästare Vagngårdsmästare	Befälhavare å bog- serbåt Förrådsmästare Förste montör Schaktmästare Trädgårdsmästare
7:e lönegraden ...	Faktor	—	—	Byggmästare Förste maskinist Reparationsmästare Verkstadsmästare

Lönegrad enligt 9 § avd. A.	B e f a t t n i n g a r v i d			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
8:e lönegraden ...	Postexpeditör	Förrådsbokhållare Materialförvaltare Ritare Telegrafassistent	Kontorsskrivare Ledningsmästare Ritare Stationsskrivare Vagnmästare Verkstadsmästare	Kontorsskrivare Maskinmästare Ritare Stationsmästare Övermontör
9:e lönegraden ...	—	Linjemästare Verkmästare	Andre maskinist å ångfärja Andre styrman Lokomotivmästare Stationsinspektör av klass 4 B Stationsmästare av klass 5 Överbanmästare	Instrumentmakare Mätaretekniker
10:e lönegraden...	Förste postexpedi- tör	Förste telegrafassis- tent	Bokhållare Förste stationsskri- vare	Bokhållare Driftverkmästare
11:e lönegraden...	Postmästare av klass 4	Telegrafkommissa- rie av klass 4	Förste bokhållare Förste telegrafist Stationsinspektör av klass 4 A Övermaskinist av klass 2	Kanalinspektör av klass 2
12:e lönegraden...	Kontrollör Postmästare av klass 3	Ingenjörssassistent Kontrollör Telegrafkommissa- rie av klass 3	Förste styrman av klass 2 Stationsinspektör av klass 3 Underingenjör Underinspektör Övermaskinist av klass 1	—

Lönegrad enligt 9 § avd. A.	Befattningar vid			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
13:e lönegraden...	Aktuarie Förrådsförvaltare Notarie Registrator Revisor Revisor och bok- hållare	Aktuarie Förrådsförvaltare Huvudkassör Notarie Revisor	Aktuarie Byråassistent Distriktskassör Expeditionsföre- ståndare Förste styrman av klass 1 Kassör Kontrollör Notarie Registrator Revisor	Kanalinspektör av klass 1 Kassör Kontrollör
14:e lönegraden...	Förste kontrollör Postmästare av klass 2	Avdelningsingenjör Förste kontrollör Inköpschef Konstruktör Kontorschef Radiokommissarie Telegrafkommissa- rie av klass 2	Baninspektör Distriktskamrer Elektroingenjör Förrådsförvaltare Konstruktör Maskininspektör Stationsinspektör av klass 2 Verkstadskamrer	Kontorschef
15:e lönegraden...	Förste aktuarie Intendent Postmästare av klass 1 Sekreterare Överkontrollör	Förrådskamrer Sekreterare Telegrafkommissa- rie av klass 1 B Överkontrollör	Befälhavare av klass 2 å ångfärja Förrådskontrollör Förste aktuarie Förste kontrollör Förste revisor Intendent Kamrer Milkontrollör Sekreterare Stationsinspektör av klass 1	—

Lönegrad enligt 9 § avd. A	B e f a t t n i n g a r v i d			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
16:e lönegraden...	Ombudsman Överpostmästare	Byråingenjör Kameralintendent Linjeingenjör Telegrafkommissarie av klass 1 A	Baningenjör Befälhavare av klass 1 å ångfärja Byråingenjör Chef för statistiska kontoret Maskiningenjör Signalingenjör Telegrafingenjör Trafikinspektör Överinspektör	Direktörsassistent vid kanalverk
17:e lönegraden...	Förste intendent	Förste byråingenjör Förste linjeingenjör Förste sekreterare Verkstadsingenjör	Distriktssekreterare Förrådsintendent Förste baningenjör Förste byråingenjör Förste maskiningenjör Förste sekreterare Förste trafikinspektör Lantmätare Överinspektör	Direktörsassistent vid kraftverk Distriktsingenjör
18:e lönegraden...	Byrådirektör	Byrådirektör	Arkitekt Byrådirektör Ombudsman Överkontrollör	Driftchef
19:e lönegraden...	Postdirektör	Trafikdirektör	—	Kanaldirektör
20:e lönegraden...	Byråchef	Byråchef Linjedirektör Telefondirektör Telegrafdirektör	Bandirektör Byråchef Förste byrådirektör Maskindirektör Trafikdirektör	

B. För kvinnliga tjänstemän avsedda befattningar.

Lönegrad enligt 9 § avd. B.	B e f a t t n i n g a r v i d			
	Postverket	Telegrafverket	Statens järnvägar	Statens vattenfallsverk
1:a lönegraden ...	Kontorsbiträde	Kontorsbiträde	Kontorsbiträde	Kontorsbiträde
2:a lönegraden ...	Kanslibiträde	Kanslibiträde Rikstelefonist	Kanslibiträde	Kanslibiträde
3:e lönegraden ...	—	Kassör	—	—
4:e lönegraden ...	Postexpeditör	Kontorsskrivare Ritare Telegrafist Vaktföreståndare	Kontorsskrivare Ritare	Kontorsskrivare Ritare
5:e lönegraden ...	Förste postexpeditör	Förste kassör Förste telegrafist Förste vaktföreståndare	Bokhållare	Bokhållare Kassör och bokhållare
6:e lönegraden ...	Postmästare av klass 4	Telegrafkommissarie av klass 6	—	—
7:e lönegraden ...	Postmästare av klass 3	Katalogredaktör Telegrafkommissarie av klass 5	—	—